

Revisionen
Västra Götalandsregionen
Revisorernas redogörelse för 2021
Diarienummer: REV 2022-00079
Datum: 2022-03-30

Revisorernas redogörelse för 2021

Innehållsförteckning

Utgångspunkter för 2021	3
Året i korthet	5
Granskning av verksamheterna	7
Göteborgs Spårvägar AB får kritik	7
Nämnden för Hälsan och Stressmedicin får kritik	8
Arkivnämnden får kritik	9
Grundläggande granskning	9
Dialogmöten med nämnder och styrelser	10
Styrning och ledning under pandemin	11
Stödåtgärder till regionens externa parter	13
Principer för ekonomi- och budgetstyrning inom sjukvården	14
Arbetet för att minska psykisk ohälsa	15
Utvecklingen av framtidens vårdinformationsmiljö	16
Investeringar i infrastruktur för kollektivtrafik	18
Sahlgrenska Universitetssjukhusets rutiner för bisysslor	19
Arbetet med personsäkerhet inom Närhälsan	20
Närhälsans informationssäkerhetsarbete	21
Samordning av arbetet med Agenda 2030	22
Fullföljda studier inom folkhögskolorna	23
Ägarstyrning av bolagen	23
Rekryteringar i Västtrafik AB	24
Revisionen har även granskat	26
Granskning av måluppfyllelse, räkenskaper och bokslut	27
Årets resultat	27
Balanskravsresultat	28
Måluppfyllelse	28
Finansiella mål för god ekonomisk hushållning	29
Rättvisande räkenskaper	30
Intern kontroll av räkenskaperna	30
Redovisning av måluppfyllelse i delårsbokslut	30
Revisionen i Västra Götalandsregionen	31
Förtroendevalda revisorer 2019–2022	31
Rapportering och revisionstermer	32

Läsanvisning

Den här redogörelsen är en del av revisorernas årliga rapportering till regionfullmäktige. I den sammanfattar vi all den granskning som har genomförts under året, det vill säga för nämnderna, styrelserna och bolagen. Revisorernas redogörelse är en bilaga till revisionsberättelsen för 2021 som du hittar på regionens hemsida: www.vgregion.se/revision.

Redogörelsen riktar sig i första hand till regionfullmäktige som en del av ansvarsprovningen för 2021, men den riktar sig även till nämnder och styrelser, tjänstepersoner i regionen, regionens invånare, media med flera.

Revisorernas redogörelse är uppdelad i fem delar och vår förhoppning är att den ska ge dig som läsare en god bild av den granskning som vi har genomfört under 2021. Om du sedan vill läsa mer om de olika granskningarna, kan du göra det i de rapporter vi hänvisar till i redogörelsen. Alla våra rapporter finns på www.vgregion.se/revision.

*

I den första delen beskriver vi utgångspunkterna för året som varit, vilka naturligtvis i stor utsträckning har präglats av covid-19.

Den andra delen består av två sidor och fungerar som en sammanfattning. Där får du kort information om vårt uppdrag, nämnderna och styrelsernas uppdrag, utgångspunkterna för årets granskning samt de viktigaste bedömningarna som vi revisorer har gjort.

Den tredje delen tar avstamp i vår granskning av verksamheterna. Vi skriver lite mer om vissa granskningar, vilket du kan se i innehållsförteckningen. Övrig granskning som vi har gjort avseende verksamheterna hittar du i en lista på sidan 26.

I den fjärde delen skriver vi om granskningen av räkenskaper och bokslut, det vill säga om regionens räkenskaper är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig samt om resultatet i årsbokslutet och den upprättade årsredovisningen är förenliga med de mål som regionfullmäktige har beslutat om. Här redogör vi även för granskningen av måluppfyllelse.

I den sista delen av redogörelsen skriver vi kort om revisionens uppdrag och det språkbruk vi använder. Där hittar du också en lista över vilka som är förtroendevalda revisorer mandatperioden 2019–2022.

Utgångspunkter för 2021

År 2021 har varit starkt påverkat av covid-19. Att hantera pandemin har haft hög prioritet för regionens nämnder och styrelser samt för de externa aktörer som regionen samarbetar med. Övriga uppdrag har fått stå tillbaka och konsekvenserna för verksamheterna har varit fortsatt kännbara.

Regionens invånare har inte kunnat få vård eller tillgång till kultur och kollektivtrafik i samma omfattning som under normala omständigheter. Alla har fått anpassa sig till Folkhälsomyndighetens rekommendationer och direktiv. Fokus har varit att begränsa smittan inom alla verksamheter, vaccinera och hantera konsekvenserna av pandemin på bästa sätt.

Covid-19 har, i likhet med 2020, påverkat revisionens arbete, och arbetet och planeringen av granskningar under året har fått läggas om. Vi genomförde en ny riskanalys i april med utgångspunkt i pandemins påverkan på organisationen och dess förutsättningar att bedriva verksamheten i enlighet med regionfullmäktiges mål och uppdrag.

I maj beslutade vi att utgångspunkten för årets ansvarsprövning är en bedömning av om nämnder och styrelser bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt och med god ekonomisk hushållning, rättvisande räkenskaper och en tillräcklig intern kontroll ställt till vad konsekvenserna av covid-19 motiverat. Det inkluderar bedömning av nämnders och styrelser hantering av pandemin, konsekvensanalyser och hur bedömda konsekvenser beaktats i den långsiktiga verksamhetsplaneringen, planering för att återgå till normal verksamhet efter pandemin samt konkreta åtgärder under 2021 för att mildra konsekvenserna av pandemin.

Vårt fokus har förskjutits från att granska utifrån nämnders och styrelser uppdrag till att granska och ansvarspröva även mot bakgrund av krisens påverkan och genomförande av uppdraget. I revisionens ansvarsprövning finns därmed, som grund och utgångspunkt, även de förändrade förutsättningarna för att klara uppdraget som pandemin inneburit.

Grunden för årets ansvarsprövning har, trots pandemin, varit regionfullmäktiges budget. Det uppdrag som regionfullmäktige gav nämnder och styrelser i samband med att budget 2021 fastställdes har dock till viss del fått stå tillbaka för uppdraget att hantera pandemin.

Vi konstaterar att det har varit komplicerat att bedöma enskilda nämnders och styrelser revisionsansvar för 2021 då pandemin, även under 2021, påverkat förutsättningarna för ledning, styrning och intern kontroll.

I vilken mån räkenskaperna är rättvisande och verksamheten bedrivits med god ekonomisk hushållning är också påverkat av pandemin, som inneburit högre intäkter som kompensation för ökade kostnader. Verksamheterna själva bedömer att det fortsatt finns stora underliggande ekonomiska utmaningar inom framför allt sjukvården och kollektivtrafiken. Totalt sett är det svårare att bedöma det underliggande resultatet i förhållande till prestationerna, vilket innebär att vi revisorer inte fullt ut kan granska och värdera i vilken mån redovisningen ger en rättvisande bild av verksamheten.

Året i korthet

Revisionen har granskat den verksamhet som bedrivits i regionens nämnder och styrelser. Det innefattar även regionens delårsbokslut och årsredovisning. Genom utsedda lekmannarevisorer har även den verksamhet som bedrivits i regionens bolag granskats. Granskningen har utförts av sakkunniga, det vill säga yrkesrevisorer, som biträder revisorerna.

Nämnderna, styrelserna och bolagen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till regionfullmäktige.

Revisionens ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt regionfullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

År 2021 har varit starkt påverkat av covid-19. Utgångspunkten för årets ansvarsprövning är en bedömning av om nämnder och styrelser har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt och med god ekonomisk hushållning, rättvisande räkenskaper och en tillräcklig intern kontroll ställt till vad konsekvenserna av covid-19 motiverat.

Revisionens bedömning

Årets granskning visar att regionens nämnder, styrelser och bolag har åtgärdat en del av de brister som identifierades förra året, men granskningen visar även att brister kvarstår och att nya brister har identifierats.

I samband med granskningar lämnar revisorerna ofta rekommendationer om förbättringar och ibland lämnas även det som kallas för revisionskritik. Kritik riktas till nämnder, styrelser och bolag när bristerna bedöms vara mer allvarliga. Revisorernas kritik graderas genom begreppen anmärkning och erinran. Där anmärkning är allvarligast. I år riktar revisionen kritik mot ett bolag och två nämnder.

Lekmannarevisorer riktar kritik mot Göteborgs Spårvägar AB i form av *en anmärkning*. I årets granskning av bolaget har flera väsentliga brister framkommit. Det gäller bland annat förhållandet till rutiner hos trafikledningen, den ekonomiska rapporteringen och hanteringen av allmänna handlingar. Sammantaget bedömer lekmannarevisorer att bolagets styrelse och vd har brustit när det gäller att styra, leda, följa upp och kontrollera verksamheten.

Kritik i form av *en anmärkning* riktas även mot nämnden för Hälsan och Stressmedicin. Granskningen visar på väsentliga brister avseende nämndbeslut och nämndens delegeringsordning. Vi bedömer att bristerna är förenliga med väsentliga risker. Granskningen visar även på omfattande brister inom det systematiska arbetsmiljöarbetet och

nämndens uppföljning av intern kontroll. Vi bedömer därför att verksamheten inte, fullt ut, har bedrivits ändamålsenligt och att nämnden har brustit i att säkerställa att den interna styrningen och kontrollen har varit tillräcklig.

Granskningen av arkivnämnden visar på brister gällande måluppfyllelse. Arkivnämnden är en gemensam nämnd för Västra Götalandsregionen och Göteborgs Stad och ska enligt reglementet beakta båda huvudmännens mål i den utsträckning de är relevanta för verksamheten. Revisionens bedömning är att det är av stor vikt att arkivnämnden i enlighet med reglementet beaktar både regionfullmäktiges mål och kommunfullmäktiges mål. Under 2021 har inte regionfullmäktiges mål beaktats av arkivnämnden. Vi riktar därför kritik mot nämnden i form av *en erinran*.

Vi bedömer i övrigt att regionens nämnder och styrelser i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig ställt till vad konsekvenserna av covid-19 motiverat.

Vi bedömer även att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med regionfullmäktiges finansiella mål och verksamhetsmål.

Vi har översiktligt granskat om det redovisade resultatet är förenligt med regionfullmäktiges beslut om mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Vid en sammantagen bedömning anser vi att Västra Götalandsregionen under 2021 i allt väsentligt lever upp till lagens krav på god ekonomisk hushållning.

Revisorerna ska årligen redovisa sin ansvarsprövning av nämnder och styrelser till regionfullmäktige. Vi tillstyrker att regionfullmäktige beviljar samtliga ledamöter i regionens nämnder och styrelser ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2021.

Vi tillstyrker att årsredovisningen 2021 för Västra Götalandsregionen godkänns.

*

Granskning av verksamheterna

Nämnder och styrelser i Västra Götalandsregionen ansvarar inom sina respektive områden för att verksamheten bedrivs enligt de mål och riktlinjer som regionfullmäktige har beslutat om samt de lagar och författningar som i stor utsträckning styr verksamheterna.

Revisorerna ska granska och pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig. Granskningen av verksamheterna ska ge revisorerna underlag för att bedöma om så varit fallet.

Göteborgs Spårvägar AB får kritik

I årets granskning av Göteborgs Spårvägar AB framkommer flera väsentliga brister. Det gäller bland annat förhållandet till rutiner hos trafikledningen, den ekonomiska rapporteringen och hanteringen av allmänna handlingar. Lekmannarevisorerna riktar därför kritik mot bolagets styrelse och vd i form av *en anmärkning*.

Väsentliga brister i den särskilda trafikledningen

Lekmannarevisorerna har granskat bolagets trafikledning och säkerhetsarbete samt i anslutning till det bolagets riskanalys. Granskningen visar att det finns väsentliga brister när det gäller den särskilda trafikledningen inom bolaget. Det gäller såväl rutiner och agerande i samband med ett trafikstopp den 9 augusti 2021 som avsteg mot de avtal som reglerar särskild trafikledning och trafiksäkerhet.

Granskningen visar vidare att det finns vissa brister kopplade till bolagets säkerhetsarbete, bland annat när det gäller visseblåsarapporteringar. Lekmannarevisorerna bedömer att det är olämpligt att vd eller ledningen själva utreder och bedömer visseblåsarapporteringar som rör säkerhetsfrågor där det samtidigt riktas kritik mot ledningens beslut och agerande i dessa frågor.

Lekmannarevisorerna bedömer att trafikstoppet i augusti har lett till såväl ekonomisk skada som förtroendeskada för bolaget och för Göteborgs Stad samt att den medfört en samhällsekonomisk skada eftersom kollektivtrafiken är en samhällsviktig funktion.

Lekmannarevisorerna bedömer även att bolagets arbete med riskanalyser är förknippat med väsentliga brister, exempelvis när det gäller den risk- och sårbarhetsanalys som bolaget är skyldig att genomföra. Lekmannarevisorerna ser också allvarligt på att bolaget inte kunnat ta fram underlag till den risk- och sårbarhetsanalys som bolaget är skyldig att genomföra samt att tillhörande handlingsplaner saknas.

Brister i den ekonomiska rapporteringen

Granskningen av bolagets ekonomiska rapportering och budget uppvisar brister. Det saknas ett klagörande kring hur styrelsen avser uppnå ekonomisk balans i bolaget. Detta ger en osäker bild av bolagets ekonomi, vilket i sin tur riskerar att försvåra en ändamålsenlig ekonomistyrning. I budgeten finns även brister med avseende på de mål i kommunfullmäktiges budget som bolaget ska beakta.

Felaktig hantering av allmänna handlingar

I granskningen av bolaget har även framkommit att bolaget inte hanterat en begäran om att få ta del av allmänna handlingar på ett korrekt sätt. Med detta menas att handläggningen strider mot gällande lagstiftning, regler, riktlinjer och rutiner inom området. Lekmannarevisorerna menar att bolagets agerande speglar en bristande kännedom om gällande regler och principer för offentlighet och sekretess. Offentlighetsprincipen är en grundlagsskyddad rätt till insyn i den offentliga förvaltningen och lekmannarevisorerna bedömer att hanteringen står i strid med tryckfrihetsförordningen.

Hänvisning till:

Rapporten ”Göteborgs Spårvägar AB – granskning av verksamhetsåret 2021” med diarienummer REV 2021-00128.

Nämnden för Hälsan och Stressmedicin får kritik

Utifrån det som har framkommit i årets granskning av nämnden för Hälsan och Stressmedicin bedömer revisionen att verksamheten inte, fullt ut, har bedrivits ändamålsenligt och att nämnden har brustit i att säkerställa att den interna styrningen och kontrollen har varit tillräcklig. Med anledning av detta riktar revisorerna kritik mot nämnden för Hälsan och Stressmedicin i form av *en anmärkning*.

Kritik i form av en anmärkning

Granskningen visar på brister och vår bedömning är att flera av bristerna är förenliga med betydande risker. Vår bedömning är att nämnden inte har säkerställt att den har tillräcklig insyn i, och kontroll över, verksamheten. Inte heller har nämnden säkerställt att den har tillräcklig information för att kunna ta sitt ansvar för verksamheten och för att kunna fatta beslut om nödvändiga åtgärder. Bedömningen är vidare att nämnden inte har bedrivit sitt arbete så att det egna ansvaret för verksamheten har säkerställts. Avslutningsvis är det vår bedömning att nämnden inte i tillräcklig omfattning har tillsett att verksamheten bedrivs i enlighet med kommunallagen, reglementet och regionfullmäktiges styrande dokument.

Väsentliga brister gällande nämndbeslut och delegeringsordning

Granskningen av nämndbeslut och nämndens delegeringsordning har visat på väsentliga brister. Revisionen bedömer att det finns risk för att nämndbeslut felaktigt fattas som verkställighetsbeslut och delegationsbeslut inte anmäls till nämnden. Det finns därmed

en påtaglig risk för att nämnden inte har insyn i, och kontroll över, de beslut de som nämnd bör fatta och de beslut som har fattats på delegation. Detta kan även medföra risk för att medborgarnas insyn, och rätten att överklaga beslut, påverkas. Vår bedömning är även att det finns risk för att felaktiga och obehöriga beslut fattas, vilket i sin tur kan medföra risk för förtroendeskada för såväl nämnden som regionen i stort.

Väsentliga brister i den interna styrningen och kontrollen

Granskningen av nämndens uppföljning av den interna kontrollen har visat på väsentliga brister som vi bedömer medför att nämnden saknar kunskap om huruvida den interna kontrollen fungerar på ett tillfredställande sätt eller inte. Bristerna har även medfört att nämnden saknar möjligheter att besluta om åtgärder i syfte att förbättra och utveckla den interna kontrollen, och i förlängningen, säkerställa den egna styrningen.

Flera brister inom det systematiska arbetsmiljöarbetet

Vår granskning av det systematiska arbetsmiljöarbetet har visat på flera brister. Vi bedömer att bristernas omfattning visar på att nämndens styrning inte har varit tillräcklig. Vi bedömer även att nämnden inte har följt upp det systematiska arbetsmiljöarbetet på ett tillräckligt sätt. Nämnden har därmed inte säkerställt att de har tillräcklig insyn i arbetsmiljöarbetet och att den har ett tillräckligt underlag för att kunna vidta åtgärder i syfte att hantera risker och utveckla arbetsmiljöarbetet.

Hänvisning till:

Rapporten ”Årsrapport 2021 – Nämnden för Hälsan och Stressmedicin” med diarienummer REV 2021–00070.

Arkivnämnden får kritik

Granskningen av arkivnämnden visar på brister gällande måluppfyllelse. Nämnden brister eftersom den inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att styra, leda och följa upp verksamheten mot regionfullmäktiges mål. Revisionen i Västra Götalandsregionen riktar därför kritik mot nämnden i form av *en erinran*.

Nämnden följer inte reglementet

Enligt arkivnämndens reglemente, som gäller från den 1 januari 2018, ska nämnden följa det som regionfullmäktige och kommunfullmäktige i Göteborg har bestämt att nämnden ska göra, samt verka för att fastställda mål uppnås och i övrigt följa givna uppdrag och angivna riktlinjer.

Vidare framgår av reglementet att arkivnämnden är en gemensam nämnd för Västra Götalandsregionen och Göteborgs Stad samt att Göteborgs Stad är administrativ huvudman för nämnden. Eftersom arkivnämnden är en gemensam nämnd ska nämnden, enligt reglementet, beakta båda huvudmännens mål i den utsträckning de är relevanta för

verksamheten. Granskningen visar dock att arkivnämnden inte har gjort detta, utan att nämnden endast arbetat mot kommunfullmäktiges mål under 2021.

I granskningen framkommer att tjänstepersoner i förvaltningen angett att verksamheten blir ineffektiv om de ska arbeta både mot kommunfullmäktiges och regionfullmäktiges mål.

Mot bakgrund av det som framkommit i granskningen riktar revisionen kritik mot nämnden i form av en erinran. Revisionens bedömning är att det är av stor vikt att arkivnämnden i enlighet med reglementet beaktar både regionfullmäktiges mål och kommunfullmäktiges mål.

Hänvisning till:

Rapporten ”Årsrapport 2021 – Arkivnämnden” med diarienummer REV 2021–00086.

Grundläggande granskning

Med grundläggande granskning menas det ständigt pågående och återkommande granskningsarbetet av regionens samtliga nämnder och styrelser. Den grundläggande granskningen består av flera olika delar och bygger på den analys av risk och väsentlighet som har genomförts i varje nämnd och styrelse.

Nämnder och styrelser granskas och bedöms utifrån det samlade ansvar som följer av fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt gällande lagstiftning och föreskrifter. Granskningen ger revisorerna underlag för att bedöma styrning, uppföljning och kontroll inom nämnderna och styrelserna. En stor del av granskningen sker inom ramen för en utvecklad modell för grundläggande granskning som bland annat inkluderar följande områden:

- övergripande styrmiljö
- styrdokument och formalia
- målstyrning
- ekonomi- och verksamhetsstyrning
- intern styrning och kontroll
- oegentligheter, mutor och bestickning.

Hänvisning till:

Resultatet av den grundläggande granskningen finns i separata rapporter för respektive nämnd och styrelse. Rapporterna finns på regionens hemsida: www.vgregion.se/revision.

Dialogmöten med nämnder och styrelser

De förtroendevalda revisorerna träffar samtliga nämnders och styrelserns presidier minst en gång om året för en fördjupad dialog. Dialogmötena syftar till att ge en bild av hur nämnderna och styrelserna genomför sina uppdrag. Dialogmötena under 2021 har utgått från:

- de rekommendationer som revisionen lämnade under 2020
- riskanalysen och granskningsplanen för 2021
- verksamhetens utveckling under 2021
- ekonomisk utveckling under 2021
- intern kontroll
- händelser som nämnden eller styrelsen har att hantera under 2021 som är av intresse för revisionen
- framtidens vårdinformationsmiljö, FVM
- revisionens frågeställningar inför dialogmötena.

Under 2021 har revisionen haft särskilt fokus på nämnders och styrelserns planering för en återgång till ”normal” verksamhet efter pandemin. Vid dialogmötena har nämnder och styrelser redogjort för effekter och konsekvenser av pandemin och hur dessa har hanterats i åtgärdsplaner och handlingsplaner. Andra frågor som har varit uppe på dialogmötena är nämnders och styrelserns arbete med kompetensförsörjning och med det systematiska arbetsmiljöarbetet, arbetet för att motverka och hantera hot och våld, medborgarinflytandet vid digitalisering samt arbetet med dataskyddsförordningen, GDPR.

Styrning och ledning under pandemin

År 2021 har fortsatt varit starkt påverkat av covid-19-pandemin. Att hantera den har haft en hög prioritet för alla regionens nämnder och styrelser och de externa aktörer som regionen samarbetar med. Övriga uppdrag har fått stå tillbaka och konsekvenserna för verksamheterna har varit fortsatt kännbara.

Regionfullmäktige konstaterar i budgeten för 2021 att covid-19 innebar förändrade förutsättningar för Västra Götalandsregionen även 2021 och för kommande år – både verksamhetsmässigt och ekonomiskt. De ekonomiska konsekvenserna av pandemin för Västra Götalandsregionens verksamheter bedömdes vara svåra att överblicka.

Den rådande situationen innebar att fler nämnder och styrelser än normalt vände sig till regionstyrelsen i slutet av 2020 med framställningar för att klara en ekonomi och verksamhet i balans. Det konstaterades att i ljuset av pandemin kommer den planerade verksamheten behöva omprövas och kompletterande beslut fattas.

Pandemin och dess följd effekter har under stora delar av året påverkat den samlade sjukvårdskapaciteten och tillgängligheten till vården. Antalet väntande till förstabsbesök och operation har ökat under året. Dock har insatser vidtagits för att alltid erbjuda vård till de patientgrupper där behandling inte kan vänta, såsom cancervård.

Hälso- och sjukvården har i hög grad påverkats och totalt har 8 835 patienter vårdats med covid-19. Av dessa vårdades 728 på intensivvårdsavdelningen. Vaccination och fortsatt testning och smittspårning har skett i stor omfattning under året. Under 2021 gavs drygt 2,9 miljoner vaccindoser och 1,8 miljoner PCR-tester utfördes.

Omfattande anpassningar har genomförts för att hantera de förändrade förutsättningarna som pandemin orsakat. Medarbetarna bidrar med stora insatser för både enskilda patienter och för samhället i stort. Nya och förändrade arbetssätt, inklusive uppgiftsväxling, har pågått under året och många medarbetare har tjänstgjort utanför sin ordinarie arbetsplats. Belastningen inom sjukvården har lett till ökat antal visstidsanställda och timavlönade samt en ökning av övertid och kostnader för bemanningsföretag. För de verksamheter där det varit möjligt har medarbetare till stor del arbetat på distans.

Restriktionerna i samhället har inneburit ett minskat resande i kollektivtrafiken. Västtrafik har fortsatt att leverera kollektivtrafik i hela Västra Götaland med anpassningar utifrån pandemin. Västtrafik bedömer att både resande och marknadsandelar successivt kommer att utvecklas i positiv riktning när samhället öppnar upp. Det är dock svårt att bedöma i vilken grad nya resmönster kommer att bli bestående och vilka långsiktiga effekter detta kommer att få avseende det hållbara resandet.

Pandemin har slagit hårt mot kulturlivet även under 2021, vilket bidragit till utveckling av nya former för att nå publiken såsom digitala föreställningar och utomhuskonserter.

Den ekonomiska utvecklingen i Västsverige under 2021 har varit stark under året och arbetslösheten har minskat, men samtidigt ökar andelen långtidsarbetslösa och mycket arbete återstår. De ekonomiska konsekvenserna av pandemin för hälso- och sjukvården, kollektivtrafiken och kulturen mildras genom fortsatt god statlig finansiering och avsatta resurser i årets budget.

Efter delårsbokslutet i april beredde regionstyrelsen ett förslag till beslut avseende sjukhusens prognostiserade underskott. Regionfullmäktige fattade den 7 juni 2021 beslut som medgav att sjukhusstyrelserna sammantaget får redovisa underskott motsvarande en miljard kronor för 2021. Summan beslutades täcka 84 procent av sjukhusens prognostiserade underskott. Förutsättningen för att underskotten skulle medges var att respektive sjukhusstyrelse beslutade om, och lämnade in, handlingsplaner för att säkerställa ekonomi och verksamhet i balans. Samtliga sjukhus lämnade in handlingsplaner.

Revisionens bedömning

Grunden för årets ansvarsprövning är regionfullmäktiges budget och det uppdrag som där ges till nämnder och styrelser. Dock har pandemin haft betydande påverkan och verksamheternas uppdrag har fått stå tillbaka för att hantera pandemin.

Utgångspunkten för årets revision har varit att bedöma om nämnder och styrelser har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt och med god ekonomisk hushållning,

rättvisande räkenskaper och en tillräcklig intern kontroll ställt till vad konsekvenserna av covid-19 motiverat. Det inkluderar bedömning av nämnders och styrelser hantering av pandemin.

Revisionen konstaterade i sin risk- och väsentlighetsanalys inför 2021 att det fanns skäl att djupare granska nämnders och styrelser hantering av pandemin. Revisionen beslutade att granska om nämnder och styrelser har gjort mer detaljerade konsekvensanalyser utifrån sitt verksamhetsansvar och i tillräcklig omfattning vidtagit åtgärder utifrån analyserna. Med detaljerade konsekvensanalyser avsågs att nämnder och styrelser bedömt vilka konsekvenser som pandemin medfört ur ett patientperspektiv, verksamhetsperspektiv, ekonomiskt perspektiv och medarbetarperspektiv.

Revisionsenhetens bedömning är att nämnder och styrelser överlag i tillräcklig omfattning genomfört konsekvensanalyser och vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av covid-19-pandemin. Ett flertal beslut har fattats för att mildra effekterna av covid-19. Nämnder och styrelser har utifrån rådande situation hanterat konsekvenserna av pandemin och i huvudsak genomfört sina uppdrag och upprätthållit en ändamålsenlig verksamhet. Regionstyrelsen har också uppmanat nämnder och styrelser att verka för att återgå till normal verksamhet, vilket nämnder och styrelser verkat för i den utsträckning det har varit möjligt.

Vår samlade bedömning är att nämnder och styrelser har haft en ändamålsenlig styrning och ledning samt tillräcklig intern kontroll och bedöms ha hanterat pandemin på ett ändamålsenligt sätt utifrån sitt ansvar, ställt till vad konsekvenserna av covid-19 motiverat.

Hänvisning till:

Resultatet av granskningen hittar du i separata rapporter för respektive nämnd och styrelse. Rapporterna finns på regionens hemsida: www.vgregion.se/revision.

Stödåtgärder till regionens externa parter

När pandemin drabbade Sverige våren 2020 vidtogs en rad åtgärder för att mildra pandemins effekter på verksamhet och ekonomi. Olika former av stödåtgärder genomfördes gentemot regionens externa parter. Revisionsenheten har granskat stödåtgärder till Västra Götalandsregionens externa parter med anledning av covid-19.

Granskningen omfattar kulturnämnden, servicenämnden, fastighetsnämnden och Västtrafik AB. Syftet med granskningen var att bedöma om nämnder och styrelser har utformat en tillräcklig intern styrning och kontroll vid lämnande av stödåtgärder eller förändrande villkor avseende covid-19 till externa parter.

Ett flertal beslut har fattats för att mildra effekterna av pandemin

Liksom övrig verksamhet drabbades Västra Götalandsregionens externa samarbetsparter av verksamhetsmässiga och ekonomiska konsekvenser av pandemin. Inom några

områden föreslog regionstyrelsen att berörda nämnder och styrelser skulle fatta beslut så att Västra Götalandsregionens externa parter skulle kunna fullfölja sina uppdrag. Besluten gällde samarbetsparter som på grund av covid-19 tappade väsentliga intäkter som var kopplade till uppdraget från Västra Götalandsregionen, som exempelvis biljettintäkter och resebeställningar.

Revisionens bedömning

Revisionens bedömning är att de granskade nämnderna och styrelserna har utformat en tillräcklig intern styrning och kontroll vid lämnande av stödåtgärder avseende covid-19 till externa parter. Nämnders och styrelser stödåtgärder har i huvudsak utgått från ändamålsenliga riskanalyser och kontroller. Revisionsenhetens bedömning är att de granskade nämnderna och styrelserna har följt upp och utvärderat de stödåtgärder som har vidtagits.

Hänvisning till:

Rapporten ”Stödåtgärder till Västra Götalandsregionens externa parter” med diarienummer REV 2021-00095.

Principer för ekonomi- och budgetstyrning inom sjukvården

Revisionen har granskat regionens övergripande principer för ekonomi- och budgetstyrning inom sjukvården. Granskningen omfattar regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnderna samt sjukhusstyrelserna. Syftet med granskningen var att bedöma om principer, och tillämpningen av principer, för ekonomi- och budgetstyrning är ändamålsenliga och bidrar till god ekonomisk hushållning.

Principerna har blivit alltmer komplexa

I granskningen beskrivs övergripande principer för ekonomi- och budgetstyrning, med fokus på styrningen av regionens sjukhus. Ett omfattande arbete har bedrivits under lång tid för att utforma styrningen och de principer som gäller i dag. Arbetet har syftat till att utveckla och förbättra sjukhusens effektivitet och produktivitet. Syftet har också varit att försöka skapa en rättvis resursfördelning och en redovisning som ger en rättvisande bild av utförd vård och den resursförbrukning som den medfört. Vår granskning visar dock att de beslutade principerna sammantaget resulterat i en komplex ekonomi- och budgetstyrning. Det har visat sig vara svårt att tillämpa principerna fullt ut.

Avsteg har gjorts från beslutade principer

De beslutade principerna för ekonomi- och budgetstyrning har tillämpats i varierande grad och avsteg har gjorts. Det gäller vårdöverenskommelser där tidigare överenskommelser förlängts att gälla i flera år. Det gäller också resursfördelningsmodellen som inte tillämpats fullt ut. Justeringar har också skett i ersättningssystemen. I samband med bokslutsbehandlingen i regionfullmäktige har sjukhus som redovisat ekonomiska underskott inte behövt återställa negativt eget kapital.

Revisionens bedömning

Granskningen visar att regionens ekonomi- och budgetstyrning kännetecknas av stor komplexitet. Lager på lager av styrning byggs på varandra. Det skapar en osäkerhet kring om beslutade principer bygger på korrekta beräkningar och om de är rättvisa. Det i sin tur bidrar till att avsteg görs från beslutade principer när sjukhusen redovisar budgetavvikelser, vilket kan leda till att respekten för regionens ekonomistyrning urholkas. Principerna, och tillämpningen av principerna, bedöms därför inte vara ändamålsenliga och enligt vår mening bidrar de inte till god ekonomisk hushållning. Vi menar att en ändamålsenlig styrning av regionens verksamheter ska underlätta att göra rätt samt skapa incitament för rätt beslut och rätt beteenden – på alla organisatoriska nivåer.

Vår bedömning är vidare att principerna för ekonomistyrning bör stödja den av regionfullmäktige beslutade inriktningen för hälso- och sjukvården. Principerna bör också stödja kostnadseffektivitet och en effektiv hälso- och sjukvård som bidrar till god hälsa. Fortsatta förenklingar bör göras för att skapa mer långsiktiga förutsättningar för sjukhusen att bedriva sin verksamhet på ett effektivt sätt.

I samband med granskningen lämnade vi ett flertal rekommendationer till regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsstyrelsen samt till hälso- och sjukvårdsnämnderna. Rekommendationerna hittar du i rapporten vi hänvisar till nedan.

Hänvisning till:

Rapporten ”Granskning av övergripande principer för ekonomi- och budgetstyrning” med diarienummer REV 2021-00117.

Arbetet för att minska psykisk ohälsa

Revisionen har granskat om regionens nämnder och styrelser inom hälso- och sjukvården arbetar ändamålsenligt mot regionfullmäktiges mål om minskad psykisk ohälsa med fokus på målgruppen barn och unga.

Granskningen omfattar hälso- och sjukvårdsstyrelsen, Göteborgs hälso- och sjukvårdsnämnd, södra hälso- och sjukvårdsnämnden, östra hälso- och sjukvårdsnämnden, styrelsen för Närhälsan, styrelsen för Regionhälsan, styrelsen för Sahlgrenska Universitetssjukhuset, styrelsen för Skaraborgs Sjukhus samt styrelsen för Södra Älvsborgs Sjukhus.

Syftet med granskningen var att bedöma om nämnder och styrelser utifrån sitt uppdrag i sin planering har säkerställt beredskap för att omhänderta ett ökande behov av psykiatrisk vård.

Stora brister i tillgänglighet till vård

Granskningen visar att tillgängligheten till vård och behandling för barn och unga med psykisk ohälsa brister samt att tillgängligheten har försämrats under 2021. Det finns ett stort vårdbehov i regionen som inte är omhändertaget. Ett antal initiativ och åtgärder har vidtagits för att förbättra tillgängligheten, men de har inte lett till förbättringar ställt till regionfullmäktiges mål att minska väntetiderna. Granskningen visar också att behovet av barn- och ungdomspsykiatrins resurser är större än nuvarande kapacitet.

Den första linjens vård behöver stärkas

Granskningen visar vidare att det finns behov av att förstärka första linjens vård. Med första linjens vård menas verksamheter som tar emot barn och unga som visar tidiga tecken på psykiska besvär och lindriga psykiatriska tillstånd oavsett orsak. Vi noterar att ett arbete pågår med omställning till regional samordning. I granskningen framkommer att samverkan mellan vårdgivare fungerar väl men att det också finns svårigheter. En del beror på okunskap om varandras ansvar och organisation. Kommunikationsinsatserna bör stärkas vad gäller kommunikationen mellan primärvård och skolan respektive elevhälsan.

Revisionens bedömning

Revisionens bedömning är att de granskade verksamheterna inte når de lagstadgade tillgänglighetskraven och de mål som regionfullmäktige har beslutat om. Stärkta åtgärder i samverkan krävs för förbättrad tillgänglighet. Vår bedömning är vidare att granskade nämnder och styrelser inte i tillräcklig omfattning planerat och styrt för ökad tillgänglighet för barn och unga med psykisk ohälsa. Ställt till regionfullmäktiges mål i budgeten och hälso- och sjukvårdslagens krav om vård på lika villkor är inte vidtagna åtgärder tillräckliga. Möjligheten att vidta åtgärder har begränsats av pandemin. Det saknas initiativ och beslut i de granskade styrelserna om ytterligare förbättringsåtgärder för barn och unga med psykisk ohälsa under 2021. Revisionen menar också att styrelserna mer aktivt skulle ha vidtagit åtgärder för att prioritera patientgruppen.

Utifrån genomförd granskning lämnade vi ett flertal rekommendationer till de granskade nämnderna och styrelserna. Rekommendationerna finns i rapporten som vi hänvisar till nedan.

Hänvisning till:

Rapporten ”Fördjupad granskning – Psykisk ohälsa” med diarienummer REV 2021-00094.

Utvecklingen av framtidens vårdinformationsmiljö

I den granskning av framtidens vårdinformationsmiljö, FVM, som revisorerna genomförde hösten 2020 noterades att det fanns risk både för ytterligare förseningar i införandet och för ökade kostnader. En uppföljande granskning har därför genomförts under 2021, med syftet att bedöma om regionstyrelsen har vidtagit ändamålsenliga och tillräckliga åtgärder utifrån de rekommendationer som revisorerna lämnade i granskningen 2020. Syftet var också att bedöma om regionstyrelsen har en tillräcklig styrning av Program FVM så att det kan införas utifrån beslutad programplan och inom den av regionfullmäktige beslutade budgeten och tidplanen.

Om framtidens vårdinformationsmiljö

Framtidens vårdinformationsmiljö, FVM, är Västra Götalandsregionens största och viktigaste digitaliseringssatsning någonsin. Gamla it-system ska ersättas av en modern vårdinformationsmiljö. It-systemet Millennium har upphandlats av it-företaget Cerner. Arbete med systeminförande bedrivs inom Program FVM.

Ett flertal åtgärder har vidtagits för att stärka styrningen

Granskningen visar att ett flertal åtgärder vidtagits utifrån de analyser som gjorts och utifrån revisionens rapport. En större riskanalys har genomförts och vissa förenklingar i arbetet har gjorts. Riskanalysen täcker in ett flertal av de områden som revisionen pekade på i tidigare granskning. Den tar fasta på ett antal väsentliga risker som behöver hanteras. Granskningen visar också att en rad åtgärder vidtagits av Koncernkontoret för att stärka styrning och ledning av arbetet. Inom Program FVM har arbetet i de olika arbetsflödena analyserats löpande och åtgärder har vidtagits när problem uppstått.

Relationen till leverantören Cerner lyfts särskilt i riskanalysen och vi noterar att åtgärder har vidtagits för att klargöra rollerna och stärka relationen. I relation till Cerner kan det finnas vissa kvarstående frågetecken kring hur supportfrågor ska hanteras i enlighet med svenska lagkrav och svenska myndigheters utlåtanden. Det är frågor som kan vara av avgörande betydelse för idrifttagandet av Millennium.

Ökade driftkostnader, effekthemtagning och påverkan på vårdproduktionen

Införandet av it-systemet Millennium beräknas innebära en merkostnad på 350–450 miljoner kronor per år för regionen. Det är angeläget att fortsatt arbeta effektivt med effekthemtagning för att säkerställa att den samlade nyttan med införandet av framtidens vårdinformationsmiljö överstiger denna merkostnad. Införandet riskerar under införandeperioden att kraftigt påverka vårdproduktionen, vilket ytterligare kan försämra tillgängligheten till vård.

Revisionens bedömning

Revisionens bedömning är att regionstyrelsen har vidtagit ändamålsenliga åtgärder men att ytterligare åtgärder behöver vidtas för att säkerställa ett effektivt införande av framtidens vårdinformationsmiljö. Vår bedömning är att det kommer att krävas ett omfattande arbete med att konkret klargöra hur effekthemtagning ska ske. Vår bedömning är också att en detaljerad analys behöver göras avseende påverkan på vården. Oklarheten kring en ny tidplan under 2021 har skapat oklarhet kring både den fortsatta införandeprocessen och projektets ekonomi.

Utifrån genomförd granskning lämnade vi ett flertal rekommendationer till de granskade nämnderna och styrelserna. Rekommendationerna hittar du i rapporten "Regionstyrelsens styrning av framtidens vårdinformationsmiljö".

Avslutningsvis har vi noterat att Koncernkontoret, i början av februari 2022, har sänt en skrivelse till leverantören Cerner där allvarliga fel och brister i leveransen av system påtalas. Detta stärker de bedömningar som revisionen gjorde i samband med granskningen.

Hänvisning till:

Rapporten "Regionstyrelsens styrning av Framtidens vårdinformationsmiljö" med diarienummer REV 2021-00091.

Investeringar i infrastruktur för kollektivtrafik

Revisionen har granskat Västra Götalandsregionens styrning och kontroll av investeringar i regional infrastruktur för kollektivtrafik för spårväg, stadsbussar och snabbussar samt investeringsplanering för depåer för kollektivtrafikfordon. Granskningen omfattar investeringar i infrastruktur som ägs av Västra Götalandsregionen samt regionens medfinansiering till andra aktörers investeringar inom Sverigeförhandlingens storstadsavtal. Granskningen har genomförts av revisionsbyrån KPMG.

Syftet med granskningen var att belysa regionens ärendeberedning och beslutsprocess för investeringar i regional infrastruktur för kollektivtrafik. Syftet var även att bedöma om berörda nämnders styrning och samordning av investeringsbesluten är ändamålsenlig och tillräcklig för att uppnå en hållbar regional utveckling, med god ekonomiskushållning och god samhällsekonomisk effektivitet.

Granskningen omfattar regionstyrelsen, regionutvecklingsnämnden, fastighetsnämnden, kollektivtrafiknämnden och miljönämnden. Västra Götalandsregionens helägda bolag, Västtrafik AB, har ingått i granskningen genom samordnad revision mellan lekmanna-revisorer och revisorskollegiet.

Revisionens bedömning

Revisionens bedömning är att de styrande dokumenten för Västra Götalandsregionens ärendeberedning och beslutsprocess för investeringar i regional infrastruktur för kollektivtrafik i huvudsak är tillräckliga för de investeringar regionen äger.

Granskningen visar dock att Västra Götalandsregionens styrande dokument för investeringar inte omfattar medfinansiering till andra aktörers investeringar. Mot bakgrund av kommunallagens bestämmelser om nämnders ansvar för att säkerställa en tillräcklig styrning och kontroll bedömer revisionen att styrningen kan utvecklas. Det finns behov av en tydlig berednings- och beslutsprocess samt beslutsunderlag för ärenden som rör medfinansiering till andra aktörers investeringar.

Utifrån genomförd granskning lämnade vi ett flertal rekommendationer till de granskade nämnderna och styrelserna samt till Västtrafik AB. Rekommendationerna hittar du i rapporten vi hänvisar till nedan.

Hänvisning till:

Rapporten ”Granskning av regionens styrning av investeringar i regional infrastruktur för kollektivtrafik” med diarienummer REV 2021-00097.

Sahlgrenska Universitetssjukhusets rutiner för bisysslor

Medarbetarens möjlighet till bisyssla är reglerad i lagen om offentlig anställning och genom kollektivavtalet, Allmänna bestämmelser (AB). Med bisyssla avses en syssla eller en verksamhet som medarbetaren har vid sidan om sin anställning som inte kan hänföras till privatlivet. Bisyslan får varken till innehåll eller omfattning skada Västra Götalandsregionens intresse eller anseende. Revisionen har, under 2021, granskat Sahlgrenska Universitetssjukhusets rutiner för bisysslor.

Sahlgrenska Universitetssjukhuset har rutiner för bisysslor

Av granskningen framkommer att styrelsen för Sahlgrenska Universitetssjukhuset har en rutin för hantering av bisysslor och uppdrag för sin verksamhet. Rutinen följer aktuell lagstiftning samt Västra Götalandsregionens rutin om bisysslor. Rutinen beskriver arbetstagarens skyldighet att lämna information om eventuell bisyssla, skäl för att avslå bisyssla samt arbetsgivarens informations- och uppföljningsansvar. Sjukhuset har ett etablerat arbetssätt inom chefsledet för att ge medarbetarna information om rutinen samt för bedömning och uppföljning av bisysslor. Rutinen för bisysslor beskrivs vara känd inom sjukhusets verksamheter.

Inom ramen för regional särskild tillgänglighetssatsning har regiondirektören beslutat om en tillfällig förändring av regler för bisysslor. Förändringen innebär att bisyssla genom arbete inom de vårdföretag som Västra Götalandsregionen upphandlat vårdtjänster kan tillåtas under förutsättning att bisyslan inte är arbetshindrande eller förtroendeskadlig. Av granskningen framkommer att sjukhuset ser en risk att förändringen kan påverka sjukhusets möjlighet att behålla sin personal och kompetensförsörja sina verksamheter.

Revisionens bedömning

Revisionens bedömning är att styrelsen för Sahlgrenska Universitetssjukhuset har ändamålsenliga rutiner för uppföljning och kontroll av bisysslor. Styrelsen bör i arbetet med plan för intern kontroll 2022 beakta om bisysslor bör finnas med som en potentiell risk.

Hänvisning till:

Rapporten ”Granskning av styrelsens för Sahlgrenska Universitetssjukhusets rutiner för bisysslor” med diarienummer REV 2021-00061.

Arbetet med personsäkerhet inom Närhälsan

Alla arbetsgivare är enligt lag skyldiga att bedriva systematiskt arbetsmiljöarbete. Arbetsplatser ska utformas och utrustas för att förebygga risken för våld och hot så långt det är möjligt och Arbetsmiljöverkets föreskrifter om våld och hot i arbetsmiljön gäller på alla arbetsplatser. Västra Götalandsregionens verksamheter ska också ha fastställda ordnings- och säkerhetsregler som är kända för all personal.

Under 2021 har revisionen granskat Närhälsans arbete med att säkerställa personsäkerhet. Syftet med granskningen var att bedöma om styrelsen för Närhälsan bedriver ett personsäkerhetsarbete i enlighet med gällande regelverk.

Arbetet med personsäkerhet kan utvecklas

I granskningen konstateras att det finns en organisation för arbetet med personsäkerhet, men att det inte genomförs regelbundna övningar i verksamheten. Vidare konstateras att det har varit svårt att fullt ut avgöra om det har upprättats tillräckliga rutiner i arbetet mot hot och våld. Det finns också en riskhantering och tillbudsrapportering men i granskningen noteras att risker för hot och våld inte – fullt ut – inventeras och analyseras på ett systematiskt sätt. Vidare visar granskningen att det finns en systematisk och årlig uppföljning till styrelsen men att den redogör för redan inträffade händelser snarare än att förebyggande följa upp, åtgärda och lära av identifierade säkerhetsbrister.

Revisionens bedömning

Revisionens bedömning är att styrelsen för Närhälsan delvis bedriver arbetet med personsäkerhet i enlighet med gällande regelverk. Det finns en organisation för personsäkerhetsarbetet, men styrelsen bör se till att det genomförs regelbundna övningar i verksamheten. Detta för att stärka kunskapen bland anställda i hur de ska hantera och agera om en hot- eller våldssituation inträffar.

Styrelsen behöver stärka det förebyggande arbetet avseende rutiner för personsäkerhet som vi bedömer är delvis tillräckliga och kända. Personsäkerhetsarbetet behöver även stärkas med avseende på systematik kring inventering och analys av risker för hot och våld. Detta då vi bedömer att riskhanteringen inte fullt ut säkerställer att risker för hot och våld kan minimeras.

Vår bedömning är vidare att Närhälsans uppföljning inte ger ett tillräckligt underlag för att bedöma om säkerhetsnivån är acceptabel. Det finns en systematisk och regelbunden uppföljning men den syftar inte till att förebyggande följa upp, åtgärda och lära av identifierade säkerhetsbrister.

Utifrån genomförd granskning lämnade vi rekommendationer till styrelsen för Närhälsan. Rekommendationerna finns i årsrapporten för 2021.

Hänvisning till:

Rapporten ”Årsrapport 2021 – Styrelsen för Närhälsan” med diarienummer REV 2021-00066.

Närhälsans informationssäkerhetsarbete

Nämnder och styrelser ansvarar för att information behandlas och skyddas på ett ändamålsenligt sätt. Det innebär bland annat att behörighet till informationstillgångar ska ges restriktivt och ska styras utifrån de krav som arbetssituationen kräver samt att säkerställa kontinuitet genom att förebygga störningar och oönskade händelser i den dagliga verksamheten.

Under 2021 har revisionen granskat Närhälsans informationssäkerhetsarbete. Syftet med granskningen var att bedöma om styrelsen för Närhälsans arbete med informationssäkerhet är tillräckligt och ändamålsenligt.

Närhälsan arbetar delvis på ett tillräckligt och ändamålsenligt sätt

I granskningen konstateras att det finns flera roller inom informationssäkerhetsområdet, men en samlad bild saknas av organisationen för informationssäkerhet. Vidare konstateras att det inte genomförs regelbundna övningar för att hantera störningar och oönskade händelser i verksamheten. I granskningen framkommer att det till viss del finns rutiner för att säkerställa att störningar och oönskade händelser hanteras på ett ändamålsenligt sätt, men det går inte att avgöra om det finns ändamålsenliga kontinuitetsplaner. Även rutinerna avseende behörighetshantering uppvisar vissa brister. I granskningen framkommer att riskbedömning och analys görs avseende behörighetshantering och i huvudsak avseende kontinuitetsplanering. Vidare noterar vi att det finns en kvartalsvis och årsvis systematisk uppföljning men att uppföljningen utgörs av övergripande information kring inträffade incidenter och belyser inte alla delar i informationssäkerhetsarbetet.

Revisionens bedömning

Revisionens bedömning är att styrelsen för Närhälsans arbete med informationssäkerhet inte fullt ut är tillräckligt och ändamålsenligt.

Organisationen för informationssäkerhet behöver tydliggöras. För att stärka kontinuitetsplaneringen i verksamheten bör styrelsen se till att ändamålsenliga kontinuitetsplaner

finns och att regelbundna övningar genomförs. Vidare bör styrelsen utarbeta mer samlade rutiner för behörighetshandling. Därutöver behöver uppföljningen av informations-säkerhetsarbetet nyanseras för att styrelsen ska kunna säkerställa att uppföljningen är tillräcklig. Utifrån genomförd granskning lämnade vi rekommendationer till styrelsen för Närhälsan. Rekommendationerna finns i årsrapporten.

Hänvisning till:

Rapporten ”Årsrapport 2021 – Styrelsen för Närhälsan” med diarienummer REV 2021-00066.

Samordning av arbetet med Agenda 2030

FN:s Agenda 2030 med 17 utvecklingsmål och delmål är globala mål som strävar efter att utrota fattigdom och hunger, minska människans påverkan på klimatet, bekämpa ojämlikheter inom och mellan länder samt bygga fredliga, rättvisa och inkluderande samhällen. Kommunerna och regionerna har en central roll i genomförandet av de globala målen.

Under 2021 granskade revisionen regionstyrelsens samordning av arbetet med Agenda 2030. Syftet med granskningen var att belysa det regionala arbetet med Agenda 2030-målen samt regionstyrelsens insatser avseende samordning av arbetet.

Arbete bedrivs med Agenda 2030-målen, men regional samordning saknas

I granskningen konstateras att ett regionalt arbete bedrivs för att tillse att regionens verksamheter arbetar med de mål som finns angivna i Agenda 2030. Arbetet sker inom ramen för ordinarie plan- och målarbete och har integrerats i strategidokument och måldokument. I dessa dokument anges tydligt kopplingen mellan de regionala målen och målen i Agenda 2030. Granskningen visar att arbetet sker i olika spår utan någon tydlig samordning.

Revisionens bedömning

Revisionens bedömning är att det kan vara ett effektivt arbetssätt att integrera målen i ordinarie arbete för att undvika parallella målarbeten i verksamheterna. Vår bedömning är dock att det skulle behövas en bättre samordning av arbetet med Agenda 2030 för att säkerställa att nämnder och styrelser arbetar på ett ändamålsenligt sätt med målen. Denna bedömning ligger i linje med revisionens tidigare bedömning av att regionens målarbete behöver samordnas bättre. Vår bedömning är också att det behövs en mer systematisk uppföljning och rapportering av arbetet med Agenda 2030. Det kräver tydligare riktlinjer och anvisningar för budgetarbete och uppföljning.

Utifrån genomförd granskning lämnade vi rekommendationer till regionstyrelsen. Rekommendationerna finns i rapporten vi hänvisar till på nästa sida.

Hänvisning till:

Rapporten ”Granskning av regionstyrelsen samordning av arbetet med Agenda 2030” med diarienummer REV 2021-00055.

Fullföljda studier inom folkhögskolorna

I Västra Götalandsregionens budget för 2021 framhålls att regionen har ett ansvar för flera utbildningsverksamheter med uppdrag från regionutvecklingsnämnden och kulturnämnden. Ett mål inom detta område är att fler ska fullfölja sina studier.

Revisionen har granskat fullföljda studier inom folkhögskolorna. Syftet med granskningen var att bedöma om styrelsen för folkhögskolorna har bedrivit ett ändamålsenligt arbete under 2021 utifrån regionfullmäktiges budget och regionutvecklingsnämndens uppdrag avseende deltagarnas möjlighet att fullfölja sina studier.

Det finns ett systematiskt arbetsätt för arbetet med fullföljda studier

Granskningen visar att det finns en organisation på var och en av Västra Götalandsregionens folkhögskolor som arbetar för att varje deltagare får undervisning och kan utvecklas efter sina förutsättningar. Skolorna arbetar med anpassningar av lärmiljön i klassrummen och individuellt anpassad undervisning för att stötta deltagarna i utbildningen. Den pågående pandemin har under 2021 påverkat antalet deltagare som fullföljer sina studier. Arbetet med fullföljda studier bedrivs i ett antal större projekt i förvaltningen som bland annat syftar till att deltagarna ska fullfölja sina studier. Detta arbete pågår också i skolornas dagliga ordinarie verksamhet.

Revisionens bedömning

Revisionens bedömning är att styrelsen för folkhögskolorna bedrivit ett ändamålsenligt arbete under 2021 i överensstämmelse med regionfullmäktiges budget och regionutvecklingsnämndens uppdrag avseende deltagarnas möjlighet att fullfölja sina studier.

Hänvisning till:

Rapporten ”Deltagare som fullföljer sina studier” med diarienummer REV 2021-00112.

Ägarstyrning av bolagen

Regionfullmäktige står som ägare till Västra Götalandsregionens bolag med ansvar mot invånarna och behöver, med hjälp av regionstyrelsens uppsikt, styra och följa upp att verksamheten följer lagstiftning, ägardirektiv och de styrdokument som fastställs för koncernen.

Revisionen har under 2021 granskat ägarstyrningen av regionens bolag. Syftet med granskningen var att bedöma om ägarstyrningen av bolagen är ändamålsenlig.

Det saknas delvis tydliga riktlinjer och rutiner för ägarstyrningen

I granskningen beskrivs beställar- och utförarmodellen och vad den innebär för bolagen. Styrningen av regionens verksamhet utgår från regionfullmäktige som beslutar om övergripande styrdokument i form av policyer. Dessa ska i grunden följas av hela koncernen, även bolagen. Bolagen berörs inte av alla policyer och vissa av dem omarbetas för att vara mer funktionella inom bolagen. I granskningen noteras att det saknas tydliga riktlinjer för hur regiongemensamma styrande dokument ska tillämpas av bolagen. Inom ramen för regionstyrelsens uppsikt sker ägardialoger med bolagen, men det saknas sammanhållna rutiner för hur dialogerna svarar upp mot uppsiktsplikten.

Revisionens bedömning

Revisionens bedömning är att ägarstyrningen av bolagen på övergripande nivå är ändamålsenlig. För att ytterligare stärka ägarstyrningen är det av stor vikt att regionstyrelsen formaliserar uppsikten över bolagen. Regionstyrelsen bör också fatta beslut om det kommunala ändamålet och befogenheterna, tydliggöra följsamheten till styrdokument samt tydliggöra ärenden som är av principiell beskaffenhet. Utifrån genomförd granskning lämnade vi rekommendationer till regionstyrelsen. Rekommendationerna finns i rapporten vi hänvisar till nedan.

Hänvisning till:

Rapporten ”Ägarstyrning” med diarienummer REV 2021-00092.

Rekryteringar i Västtrafik AB

Revisionen har granskat rekrytering av chefer och medarbetare i Västtrafik AB. Syftet med granskningen var att bedöma om Västtrafik AB:s styrelse har säkerställt en tillräcklig intern styrning och kontroll vid rekrytering av chefer och medarbetare.

En strukturerad process och tydliga rutiner finns, men följsamhet och uppföljning kan förbättras

I granskningen noteras att Västtrafik AB har formulerat mål för rekryteringsarbetet och att bolaget arbetat med att nå regionfullmäktiges mål att ”skapa attraktiva arbetsplatser och förbättra möjligheterna till karriär- och kompetensutveckling”.

I styrelsens riskanalys för 2021 finns risker som avser bolagets medarbetare men inga risker inom området rekrytering. I granskningen konstateras att bolaget har anpassat de regionövergripande riktlinjerna vid rekrytering till en egen rutin och att ansvar och befogenheter finns i huvudsak utformade för rekrytering av chefer och medarbetare.

Granskningen visar att det för vissa moment i rekryteringsprocessen saknas dokumentation och att det inte tydligt framgår hur bedömning av kandidater har genomförts. Vidare visar granskningen att uppföljning sker men till viss del är informell samt att vissa kontroller av rekryteringsprocessen har genomförts.

Revisionens bedömning

Lekmannarevisorernas sammanfattande bedömning är att styrelsen i huvudsak har säkerställt en tillräcklig intern styrning och kontroll vid rekrytering av chefer och medarbetare.

Bedömningen är också att bolaget i huvudsak har säkerställt att rekryteringar genomförs på ett ändamålsenligt sätt. Bolaget bör utarbeta en mer samlad och systematisk uppföljning av rekryteringsprocessen. Bolaget bör även utarbeta en systematik och tydlig struktur kring kontroller av rekryteringsprocessen.

Utifrån genomförd granskning lämnade lekmannarevisorerna rekommendationer till styrelsen för Västtrafik AB. Rekommendationerna finns i rapporten om granskningen.

Hänvisning till:

Rapporten ” Granskning av rekrytering av chefer och medarbetare inom Västtrafik AB” med diarienummer REV 2022-00004.

*

Revisionen har även granskat

Utöver den granskning som beskrivs i den här redogörelsen har revisionen även granskat följande områden under 2021:

- Arbetet med att förbereda verksamheten för en mer tillitsbaserad styrning (regionstyrelsen).
- Basnivå dataskyddsförordningen, GDPR (GöteborgsOperan AB, Göteborgs Symfoniker AB, kulturnämnden och styrelsen för Skaraborgs Sjukhus).
- Bisysslor (styrelsen för Regionhälsan och styrelsen för Södra Älvsborgs Sjukhus).
- Följsamhet till inköspolicyn (regionstyrelsen).
- Granskning av redovisning av driftprojekt (tandvårdstyrelsen, styrelsen för Närhälsan och styrelsen för Regionhälsan).
- Målstyrning (styrelsen för kulturutveckling).
- Personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp (styrelsen för Skaraborgs Sjukhus och styrelsen för Södra Älvsborgs Sjukhus).
- Personsäkerhet (servicenämnden).
- Projektstyrning (tandvårdstyrelsen och styrelsen för Närhälsan).
- Styrelsens reseräkningar (styrelsen för Skaraborgs Sjukhus).
- Systematiskt arbetsmiljöarbete (GöteborgsOperan AB, Göteborgs Symfoniker AB, kulturnämnden, nämnden för Hälsan och Stressmedicin, Regionteater Väst AB, styrelsen för Regionhälsan och styrelsen för Södra Älvsborgs Sjukhus).
- Uppföljande granskning inom olika områden har även genomförts i flera av regionens nämnder, styrelser och bolag.
- Uppföljning och styrning av långsiktiga uppdrag och uppdragsbaserat verksamhetsstöd (kulturnämnden).
- Utbildnings- och kompetensbrist (styrelsen för Skaraborgs Sjukhus).
- Ärendeberedning och beslutsunderlag (styrelsen för Göteborgs botaniska trädgård).
- Ögonsjukvård (styrelsen för Skaraborgs Sjukhus).

All granskning presenteras i rapporter av olika slag. Du hittar rapporterna på regionens hemsida: www.vgregion.se/revision.

Granskning av måluppfyllelse, räkenskaper och bokslut

Revisionen prövar årligen om Västra Götalandsregionen räkenskaper är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig. En bedömning sker även av om resultatet i årsbokslutet och den upprättade årsredovisningen är förenligt med de mål som regionfullmäktige har beslutat om.

Årets resultat

Västra Götalandsregionen redovisar ett överskott för 2021 på 2 636 miljoner kronor (föregående år 1 822 miljoner kronor). I dessa ingår en ökning av värdet i värdepapper utifrån marknadsvärdering på 1 830 miljoner kronor (minus 271 miljoner kronor). I likhet med föregående år har en värdesäkring gjorts av pensionsavsättningen med en kostnad på 358 miljoner kronor (552 miljoner kronor). Verksamhetens resultat visade ett överskott mot budget på 2 936 miljoner kronor (2 622 miljoner kronor).

Västra Götalandsregionens intäkter har till följd av pandemin minskat kraftigt men nivån är stabil jämfört med föregående år. Riktade statsbidrag uppgick till 8,5 miljarder kronor vilket är 3,0 miljarder kronor högre än föregående år. De stora och höjda nivåerna på statsbidragen är kompensation för ökade kostnader och minskade intäkter till följd av pandemin.

Verksamhetens kostnader har ökat med totalt 7,0 miljarder kronor jämfört med föregående år. Den största ökningen av kostnader avser personalkostnader som ökat med 3,3 miljarder kronor varav 1,3 miljarder kronor avser pensionskostnader som är en engångseffekt av förändrat livslängdsantagande. Även köpt vård har en stor ökning på motsvarande 0,5 miljarder kronor och det avser både kökörtning- och tillgänglighetsvård. Bland de ökade kostnaderna ingår även en avsättning på 1,0 miljarder kronor för medfinansiering för infrastrukturprojektet inom Sverigeförhandlingen. Vid ingången 2021 låg nettokostnadsutvecklingen på endast 1,1 procent efter en stark nedgång under 2020, under året har den åter ökat och landar på 2,5 procent.

På motsvarande sätt som föregående år väntas regionfullmäktige använda delar av överskottet för att möta nämnders och styrelser redovisade underskott. De största underskotten finns inom sjukhusstyrelserna som före kompensation redovisar ett underskott på 0,8 miljarder kronor. Värt att notera är att NU-sjukvården (Norra Älvsborgs Länssjukhus och Uddevalla sjukhus) vänt utvecklingen och redovisar ett överskott. Totalt sett redovisar hälso- och sjukvårdens beställare och utförare ett litet negativt resultat.

Inom regional utveckling är det trots pandemin små avvikelser mot budget för både beställare och utförare och det samlade överskottet är positivt. Inom serviceverksamheter och regiongemensamt är det små procentuella avvikelser bortsett från regionstyrelsen som har ett betydande överskott på 0,8 miljarder kronor.

Balanskravsresultat

Balanskravsresultatet 2021 beräknas som årets resultat exklusive vinster och förluster i värdepapper och uppgår till 926 miljoner kronor vilket med god marginal överstiger lagens krav. Sedan 2016 finns en reservering avseende framtidens vårdinformationsmiljö, FVM. Rättsläget för dessa medel är osäkert och revisorerna avser att följa förfarandet vid framtida ianspråktagande av reserveringar.

Måluppfyllelse

Regionfullmäktige beslutar om de mål som ska vara styrande för verksamheten. Nämnder och styrelser ska bedriva verksamheten så att målen är uppfyllda vid den tidpunkt som regionfullmäktige beslutat. Revisorerna granskar om den resultatredovisning som nämnder och styrelser lämnar för verksamhet och ekonomi är i överensstämmelse med regionfullmäktiges beslut om budget, prioriterade mål och uppdrag till nämnden, samt granskar om nämnder och styrelser rapporterar i enlighet med riktlinjer för uppföljning, delårs- och årsbokslut.

Under de senaste två åren har pandemin medfört att förutsättningarna för att arbeta med regionfullmäktiges prioriterade mål begränsats och möjligheterna att uppnå önskade resultat försvårats. Vissa satsningar har kunnat fortgå medan pandemins påverkan på samhället som helhet medfört att flera års systematiska arbete har gått förlorat. Det gör även att det är svårt att göra en rättvis bedömning av måluppfyllelsen.

I årsredovisningen för 2021 är det endast två av elva prioriterade mål som bedöms vara uppfyllda, de avser innovationskraft och minskade fossila utsläpp. Endast ett prioriterat mål bedöms inte vara uppnått och det handlar om hållbart resande. Resultaten har varierat de senaste två åren beroende på pandemins påverkan och hur det påverkat verksamhetens möjligheter att anpassa sig. Som revisionen tidigare har påpekat finns det för vissa mål bristande koppling mellan mål, indikatorer och aktiviteter. Det saknas en tydlig skala för vad som krävs för att ett mål ska anses uppnått och det är dessutom svårt att avgöra hur nära målet är att uppnås och när det kan ske.

Måluppfyllelse inom regional utveckling

Andelen prioriterade mål inom regional utveckling har ökat och de motsvarar nu sju av elva. Målen har en stor spridning som bland annat inkluderar arbetsmarknad, infrastruktur, kommunikationer och klimat. Ett framgångsrikt område har varit att stärka innovationskraften, exempelvis genom bidrag till hållbar industri- och kunskapsregion samt stöd till Life Science-sektorn. Ett annat område handlar om att minska utsläppen av fossil energi och där har omställningsarbetet intensifierats med fokus på teknikskiften, nya affärsmodeller och ändrade beteenden. Utsläppen av fossil energi har minskat men statistiken har en fördröjning och framöver krävs det än större minskning av utsläppen för att nå målen. Kollektivtrafiken har drabbats hårt av pandemin och resandet har minskat med en tredjedel sedan 2019. Det innebär samtidigt att kollektivtrafikens andel av resandet har minskat.

Måluppfyllelse avseende kultur

Scenkonstverksamheterna i Västra Götaland har delvis varit stängda sedan i mars 2020 men kunde under hösten 2021 öppna upp i mindre skala. Verksamheterna har gjort anpassningar för att nå publiken och under året har de fortsatt med digitala alternativ. Museerna har drabbats hårt även om det blivit vissa lättnader i restriktionerna. Till följd av pandemin har extra bidrag utbetalats från staten och dessa stödpengar har vidare-fördelats inom regionen.

Måluppfyllelse inom hälso- och sjukvården

Hälso- och sjukvården är Västra Götalandsregionens största verksamhetsområde och regionfullmäktige har valt tre breda mål som inkluderar hela hälso- och sjukvården och alla prioriterade mål bedöms delvis vara uppfyllda.

Det första målet avser medicinsk kvalitet som kunnat bibehållas på samma nivå som tidigare år men pandemin har inneburit att vård har fått anstå vilket innebär en ökad risk. Nästa mål handlar om att tillgången till vården ska öka. Trots pandemin har samarbete mellan olika aktörer och ett aktivt arbete inom respektive verksamhet medfört att köerna har kunnat hållas tillbaka. Tyvärr är det ett fortsatt högt tryck på psykiatrien med växande köer som följd. Det avslutande hälso- och sjukvårdsmålet handlar om att primärvården ska bli den naturliga ingången. Vårdcentralerna har fått ta ett stort ansvar för vaccineringen under året men har samtidigt utvecklat delar av vården och omhändertagandet för att möta målet.

Måluppfyllelse avseende medarbetare

Medarbetarperspektivet har även under 2021 varit centralt till följd av pandemin när många av regionens yrkesgrupper hamnat i fokus och fått göra stora insatser för att samhället som helhet ska klara av krisen. Det finns ett prioriterat mål avseende medarbetare som handlar om att skapa attraktiva arbetsplatser och förbättra möjligheterna till karriär- och kompetensutveckling. Målet bedöms delvis uppfyllt till följd av att många planerade insatser har behövt ställas in. Men bland de som har genomförts finns yrkesspecifika introduktionsprogram som kliniskt basår och förstärkt yrkes-introduktion. Ett arbete har även pågått med att stödja kompetensförsörjning och karriärutveckling på flera nivåer.

Finansiella mål för god ekonomisk hushållning

Regionfullmäktige har fastställt fyra nya finansiella mål från och med år 2020 för god ekonomisk hushållning:

- Kassalikviditeten ska överstiga hundra procent.
- Förvaltad pensionskapital ska på sikt täcka det totala pensionsåtagandet.
- Avskrivningskostnaderna som årlig andel av intäkter från skatt, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning ska inte överstiga sex procent under en rullande tioårsperiod.
- Budgetavvikelsen ska understiga en procent.

Regionens finansiella mål bedöms vara uppfyllda för 2021 bortsett från målet om att budgetavvikelsen ska understiga en procent. Avvikelsen är hela 2,8 procent vilket till stor del beror på pandemin. Kassalikviditeten överstiger målet med god marginal. Regionen har en likviditet som stärkts kraftigt de senaste två åren och pensionskapitalet är tillräckligt för att hantera det framtida pensionsåtagandet. Avskrivningskostnaderna ligger på en fortsatt hög nivå i förhållande till målet och det är viktigt att investeringarna planeras så att måluppfyllelsen kan bibehållas över tid.

Revisionen bedömer att målens inriktning har styrts för att möta de ekonomiska utmaningar som regionen står inför men att det finns fler perspektiv att beakta. Regionstyrelsen bör fortsätta utveckla budgetprocessen och se över vilka långsiktiga behov som finns i verksamheten och vilka mål som krävs för en ekonomi i balans.

Rättvisande räkenskaper

Enligt kapitel 11 i kommunallagen ska styrelsen och övriga nämnder fortlöpande föra räkenskaper över de medel som de förvaltar. Vidare ska styrelsen, när den har fått övriga nämnders redovisningar, upprätta en årsredovisning som snarast möjligt ska lämnas till fullmäktige. Det är regionstyrelsens ansvar att den ekonomiska redovisningen ger en rättvisande bild av räkenskaperna.

På revisionens uppdrag har revisionsbyråerna PwC och Deloitte granskat regionens samlade räkenskaper. Utifrån deras rapportering är vår bedömning att Västra Götalandsregionens årsbokslut och delårsbokslut i sin helhet samt de enskilda förvaltningarnas redovisning i allt väsentligt uppfyller kraven i lag, god redovisningssed och interna anvisningar.

Intern kontroll av räkenskaperna

Den interna kontrollen i regionens redovisningsrutiner är grundläggande för en fungerande ekonomistyrning. Regionen har tagit fram riktlinjer och erbjuder sedan några år tillbaka stöd till nämnder och styrelser. Upphandlade revisorer granskar löpande regionens räkenskaper och lämnar, i samband med delårsbokslut och årsbokslut, förslag på hur rutiner och kontroller kan förbättras.

Redovisning av måluppfyllelse i delårsbokslut

Revisorerna bedömde att delårsrapporten gav ett tillräckligt underlag för att bedöma prognosen för måluppfyllelsen av regionfullmäktiges prioriterade verksamhetsmål. Delårsrapporten visade att endast tre av elva prioriterade mål väntades uppnås och att tre inte skulle uppnås under året. I årsbokslutet är redovisade bedömningar i nivå med de prognoser som fastställdes i delårsbokslutet per augusti. Prognosen visade att ekonomin skulle vara i balans vilket årsredovisningens resultat visar med god marginal. Samtidigt ansågs inte delårsrapporten ge tillräcklig information för att bedöma om god ekonomisk hushållning uppnåtts eller inte.

Revisionen i Västra Götalandsregionen

Det finns tre grundfunktioner i det kommunala ansvarssystemet – beslutande (fullmäktige), beredande och verkställande (nämnder, styrelser och bolag) och granskande (revisionen).

En väl fungerande revision och ett tydligt ansvarsutkrävande är viktiga delar i den lokala demokratin. De bidrar till att skapa legitimitet och förtroende för landets regioner och kommuner.

Enkelt uttryckt kan man säga att revisionens uppdrag är att granska och pröva om nämnderna, styrelserna och bolagen gör det som förväntas av dem utifrån lagar, mål och riktlinjer.

Regionfullmäktige utser elva förtroendevalda revisorer. Bland de valda revisorerna utser fullmäktige även lekmanrevisorer, vilka har ett självständigt uppdrag att granska de bolag som helt eller till viss del ägs av regionen.

Genom att utse förtroendevalda revisorer som arbetar oberoende på uppdrag av regionfullmäktige, markeras en demokratisk vilja att tillförsäkra fullmäktige – och därigenom även medborgarna – insyn i och kontroll över det som sker i regionens verksamheter. I regionens bolag har lekmanrevisorerna motsvarande uppdrag.

Uppdraget regleras bland annat av kommunallagen och aktiebolagslagen, men även av det som kallas för god revisions sed i kommunal verksamhet. God revisions sed formas och utvecklas löpande i revisorernas arbete och det är Sveriges Kommuner och Regioner som beslutar om seden. Utöver lagar och god sed har regionfullmäktige även beslutat om ett reglemente som styr revisionens arbete.

Revision förutsätter oberoende och oberoendet är centralt för revisionens trovärdighet och legitimitet. Oberoende innebär att stå fri gentemot den som granskas och att självständigt och objektivt – alltså sakligt och opartiskt – granska och pröva. Oberoendet skyddas av ett antal formella regler.

Revisorerna ska biträdas av sakkunniga som de själva väljer och anlitar. Att det ska vara så framgår av kommunallagen, aktiebolagslagen och god revisions sed i kommunal verksamhet.

Mer information om kommunal revision hittar du på Sveriges Kommuner och Regioners hemsida: www.skr.se.

Förtroendevalda revisorer 2019–2022

Uppdraget som förtroendevald revisor skiljer sig på många sätt från andra politiska uppdrag. Revisorerna är exempelvis självständiga i förhållande till varandra. Samtidigt strävar de efter ett enigt ställningstagande i revisionsarbetet och arbetar gemensamt och samordnat utifrån god revisions sed i kommunal verksamhet.

Revisionen består för nuvarande mandatperiod av följande förtroendevalda revisorer:

- Birgitta Eriksson, ordförande
- Krister Stensson, vice ordförande
- Ulla Göthager
- Sven Liljegren
- Ulf Sjösten
- Per Waborg
- Marie Engström Rosengren
- Staffan Albinsson
- Wimar Sundeen
- Gun Alexandersson Malm
- Bo-Lennart Bäcklund

Rapportering och revisionstermer

Regionfullmäktige ska besluta om årsredovisningen för Västra Götalandsregionen och ansvarspröva nämnderna och styrelserna. Som underlag för regionfullmäktiges prövning lämnar revisionen en revisionsberättelse och en redogörelse som sammanfattar den granskning som gjorts under året.

Revisionen redovisar sina iakttagelser avseende verksamhet, räkenskaper och intern kontroll i en årsrapport och revisionsberättelse för respektive nämnd och styrelse. För varje bolag upprättas en granskningsrapport och en granskningsredogörelse som behandlar bolagets verksamhet och interna kontroll. Revisionen genomför också fördjupade granskningar som redovisas i revisionsrapporter löpande under året.

Du hittar revisionens rapporter på www.vgregion.se/revision.

*

I samband med granskningar lämnar revisorerna ofta rekommendationer om förbättringar och ibland lämnas även det som kallas för revisionskritik.

Revisionskritik riktas till nämnder, styrelser och bolag när bristerna bedöms vara av mer allvarlig karaktär. Revisorernas kritik graderas genom begreppen anmärkning och erinran. Där anmärkning är allvarligast. Revisorerna kan även välja att tillstyrka eller avstyrka ansvarsfrihet. Det sistnämnda gäller inte regionens bolag.

Att rikta anmärkning eller avstyrka att ansvarsfrihet beviljas är de två formella instrument för kritik som kommunallagen identifierar och som regionfullmäktige måste hantera.

www.vgregion.se